

De adventskrans, meer dan licht in donkere dagen

Het is een vertrouwd beeld tijdens de Advent in veel kerken in Hengelo en elders: De adventskrans. Het laat ons aftellen naar Kerstmis. Maar de vier kaarsen op de krans brengen niet alleen licht in donkere dagen, de

adventskrans betekent nog veel meer.

Advent is in het christendom de benaming voor de periode voor het kerstfeest. De naam advent komt van het Latijnse woord *adventus*, dat komst betekent. In de adventsperiode bereiden christenen zich voor op het kerstfeest en wordt de komst en de wederkomst van Jezus herdacht. Advent begint altijd op de zondag die valt tussen 27 november en 3 december en eindigt op 24 december. Hierdoor is de lengte van de adventsperiode verschillend, maar telt de advent

altijd vier zondagen.

De advent kent vele rituelen om de periode tot de kerst te markeren. Eén van die rituelen is de adventskrans.

Het naderen van het Licht dat Jezus Christus in de wereld brengt, wordt in de Advent symbolisch zichtbaar gemaakt met behulp van de adventskrans. Die wordt in alle kerken en in sommige scholen en huiskamers opgehangen.

Een adventskrans draagt vier kaarsen, voor elke zondag van de advent één. Op elke adventszondag wordt één kaars ontstoken, net zolang tot op de laatste zondag vier brandende kaarsen het feest van Kerstmis aankondigen.

De kaarsen staan symbool voor het komende Licht, de geboorte van Jezus, het licht van de wereld. Op de eerste zondag van de advent begint tevens het nieuwe kerkelijke jaar.

Jaargetijden

De adventskrans is rond en symboliseert de aarde, heel de wereld. Hij staat ook voor het terugkomen van de jaargetijden. De vier kaarsen op de krans geven niet alleen de vier weken van voorbereiding aan, maar ook de vier windstreken noord, zuid, oost en west.

Tussen de kaarsen wordt soms een paars lint gedraaid om de krans. Deze kleur is de liturgische kleur, (de kleur van boete en inkeer) van de Advent in de Katholieke Kerk.

In België, Oostenrijk en Zwitserland bestaat hier en daar het gebruik ook in de kaarsen de liturgische kleuren te laten terugkomen: drie paarse kaarsen en één roze kaars. De roze kaars verwijst naar de derde zondag in de Advent: Zondag "gaudete", waarbij de Kerk al een voorproefje neemt op de kerstvreugde.

Zonnewende

De adventskrans lijkt in zekere zin op een rad. Die gelijkenis is niet toevallig, maar vindt zijn oorsprong in een oud gebruik van de Germanen. Voor de heidense Germanen was de tijd dat de zon een aantal dagen stilstond aan de hemel - de zogeheten 'winterzonnewende' - reden voor het heiligste feest van het jaar. Als de zon stilstond, zo dachten de Germanen, 'werkte' zij niet. Het zou goed zijn als de mensen uit eerbied voor de zon het werk ook zouden laten. Gedurende de tijd dat de zon aan de hemel stilstond lieten de Germanen daarom alle arbeid rusten. Geen wagen- of spinnewiel mocht draaien. Symbolisch werd dit uitgedrukt door een met bosgroen versierd wagenrad aan het plafond van de woning te hangen.

Het is dit wagenrad dat door missionarissen bij de kerstening van de Germanen als basis voor de adventskrans werd genomen. De periode van rust rond de zonnewende verklaarden de missionarissen verder tot een periode van inkeer en Boete, die paste bij een tijd waarin de komst van Christus wordt verwacht.

De eerste adventskrans werd in het midden van de negentiende eeuw gemaakt in de kapelruimte van het 'Rauhen Haus', een tehuis voor moeilijk opvoedbare jongens in Hamburg.

Uitvinder van de krans was pastor Johann Hinrich Wichern, die elke adventsdag in december, een kaars in een stuk hout zette, puur om er aan te denken, dat het de tijd voor kerst was. In de daarop volgende jaren werden luchters met 24 kaarsen, met dennengroen versierd. Het gebruik verspreidde zich snel in heel Noord Duitsland, waar het aantal kaarsen tot vier Zondagskaarsen terug werd gebracht. Echt bekend in heel

Europa werd de adventskrans na de Eerste Wereldoorlog, doordat Duitse soldaten het gebruik meenamen en verspreidden.

Adventskalender

Een ander ritueel in de advent zijn de zogenaamde adventskalenders. De adventskalender is voor kinderen een kalender die de dagen van december tot Kerstmis telt. Uitgangspunt is hier de kalendermaand. Door middel van deurtjes die geopend moeten worden of stickers die geplakt moeten worden is het de bedoeling dat kinderen op weg gaan naar Kerstmis en dichterbij de betekenis van de geboorte Jezus Christus.

Miranda Nijland